

Jaarverslag 2017

De Historische Vereniging Westerwolde is opgericht in 1980 als Vereniging voor Genealogie en Historie “Westerwolde”. In 2011 zijn de statuten van de vereniging aangepast en de naam veranderd in Historische Vereniging Westerwolde. De Werkgroep Streekhistorie Bellingwedde maakt deel uit van de vereniging en is bestuurlijk geïntegreerd.

De vereniging heeft volgens de statuten ten doel:

- a) het bevorderen van de belangstelling voor en de kennis van de cultuurhistorie van het landschap Westerwolde en
- b) het fungeren als platform voor een ieder die in de cultuurhistorie van Westerwolde geïnteresseerd is.

De activiteiten van de vereniging richten zich op de (territoria van de) vijf Westerwoldse kerspelen Onstwedde, Vlagtwedde, Sellingen, Wedde en Vriescheloo en de twee Reiderlandse kerspelen Bellingwolde en Blijham die in 1530 als zelfstandige rechtstoel bij het landschap werden gevoegd, in 1538 bevestigd door keizer Karel V.

Ledental

De vereniging telde op 1 januari 2017 442 leden en 29 ruilabbonnementen. Op 31 december 2017 bedroeg het aantal leden 505 en 28 ruilabbonnementen.

In het jaar 2017 ontvielen ons de volgende leden:

Dhr. A. v.d. Veer te Drachten
Dhr. A.T.B.M. v.d. Kevie te Veelerveen
Dhr. H. Luring te Onstwedde
Mevr. F. v.d. Wal-Tammes te Veendam
Dhr. L. Zwiers te Emmen
Dhr. B. Migchels te Onstwedde
Dhr. E.H. Boerma te Vriescheloo

Ledenactiviteiten

Er werden in 2017 vier ledenvergaderingen georganiseerd: 25 maart te Onstwedde in d’Ekkelkaamp de Algemene Ledenvergadering, 16 juni te Vriescheloo in de Herv. Kerk (PKN)/Het Trefpunt, 21 oktober te Wedde in De Voortgang en 16 december te Sellingen in

De Sprankel. Op 16 september werd een dagexcursie naar Bad Bentheim en het Klooster Bentlage georganiseerd.

Algemene ledenvergadering van 25 maart te Onstwedde

In de eerste helft van de vergadering werden de gebruikelijke bestuurlijke aangelegenheden besproken, waaronder het jaarverslag 2016. Dit verslag is na herziening ook op onze website gepubliceerd.

Financiën

De kascommissie, bestaande uit de heren Huls en Stubbe, heeft de financiële boekhouding gecontroleerd en bracht bij monde van de heer Stubbe hiervan verslag uit. Alles was in orde bevonden en de vergadering werd verzocht om de penningmeester décharge te verlenen, hetgeen – na een correctie door de leden Bergman en Van Velzen – bij acclamatie geschiedt. Penningmeester mevrouw K. Kuper-Dijkmeijer werd door de voorzitter bedankt voor haar inzet in het afgelopen jaar.

Bestuursverkiezing

In de jaarlijkse algemene ledenvergaderingen staan de statutaire bestuurswisselingen op de agenda. Volgens het rooster waren in 2017 aftredend de heren J.G. Abbes (voorzitter) en J.S.A Huizing. Bestuurslid W. Niemijer-Volders (secretaris-secundus) had aangegeven haar bestuurslidmaatschap te willen beëindigen. Het bestuur had dhr. Tjarko van Dijk uit Bellingwolde voorgedragen als opvolger. De heren Abbes en Huizing stelden zich herkiesbaar. Er waren geen namen van tegenkandidaten bij het bestuur ingediend. De beide heren werden door de vergadering bij acclamatie herkozen. Tjarko van Dijk werd eveneens bij acclamatie verkozen.

Na de pauze hield dr. Redmer Alma – expert op het gebied van grafschriften in Groningen – een lezing over de families Ripperda en Addinga in Westerwolde. Alma toonde op bijzonder knappe wijze aan dat een aantal hardnekkige beweringen over de Addinga's onjuist waren omdat bronnen ontbraken of zelfs vervalst waren. Aan de hand van fraai beeldmateriaal liet hij de verwantschap tussen de beide hoofdelfingenfamilies zien. Hoewel het een ingewikkeld thema betrof, wist Alma het publiek zeer te boeien.

Ledenbijeenkomst 16 juni te Vriescheloo in de Herv. Kerk (PKN)/Het Trefpunt

De eerste helft van de middag brachten we door in het kerkelijk gebouw Het Trefpunt. Dr. Harm Veldman verzorgde een lezing over de Reformatie in Westerwolde. In het jaar 2017 werd internationaal aandacht besteed aan de 500 jarige verjaring van het 'begin' van de Reformatie. Veldman liet in zijn betoog zien dat er al halverwege de 16^e eeuw reformatoren in Groningerland, maar ook in het aangrenzende Oost-Friesland aanwezig waren. Na de pauze werd de lezing voortgezet in de Hervormde kerk (PKN) van Vriescheloo. Na het slot van Veldmans betoog, volgde een ander jubileum. Het was immers ook 300 jaar geleden dat de Looster kerk werd gebouwd. De bestuursleden Abbes en Huizing stonden hier bij stil door in te gaan op de kerkelijke richting van de Looster gemeente in die tijd en op de gang van zaken rondom de bouw van de kerk.

Excursie op 17 september naar Bad Bentheim en Klooster Bentlage

Ruim 50 leden vertrokken op zaterdag 17 september vanuit Sellingen naar Bad Bentheim. Evenals voorgaande excursies, was ook bij deze editie een band met Westerwolde een extra reden voor het bezoek. Kerkgeschiedenis was tijdens deze excursie de verbindende factor. In

Bad Bentheim genoot het reisgezelschap eerst van koffie met gebak. De excursieleiders Abbes en Volders gaven tijdens de pauze een korte toelichting op de kerkgeschiedenis van het graafschap Bentheim en de relatie met Westerwolde. Vervolgens werd het oude slot bezocht, waarna een vrij middagdeel volgde. Halverwege de middag vertrokken we naar het moederklooster van 'ons' Ter Apel: het kruisherenklooster van Bentlage. Aldaar kregen we een rondleiding door het prachtig gelegen klooster. De excursie werd afgesloten met een gezellig en zeer goed verzorgd diner in Hebelmeer.

Ledenbijeenkomst op 21 oktober te Wedde in De Voortgang

De bestuursleden Abbes en Volders verzorgden deze middag een duo-lezing met als titel 'Pro religione et libertate', waarbij ze een beschouwing hielden op de religieuze en staatkundige ontwikkelingen in Westerwolde rondom de Tachtigjarige Oorlog. Abbes ging in op het religieuze aspect en stond uitgebreid stil bij de katholieke landsvrouw Margaretha van Arenberg. Volders ging in op het staatkundige aspect en liet zien dat Westerwolde in deze periode een bijzondere positie had in het latere gewest Groningen.

Ledenbijeenkomst op 16 december te Sellingen in De Sprankel

De laatste ledenbijeenkomst van 2017 vond plaats in Sellingen. Dr. Reinder Reinders hield deze middag een lezing over het werk van de cartograaf Theodorus Beckeringh (1712-1790). In 2016 werkte Reinders mee aan de *Atlas van Beckeringh*, een prachtig standaardwerk waarin Beckeringhs bekendste werk – de 'borgenskaart' – centraal stond. In zijn lezing liet Reinders zien hoe de 18^e-eeuwse cartograaf te werk ging. Ook liet hij diverse werkschetsen van Beckeringh in Westerwolde zien.

Tijdschrift Terra Westerwolda

Terra Westerwolda, tijdschrift voor de geschiedenis van Westerwolde, is sinds begin 2016 een uitgave van de Historische Vereniging Westerwolde (HVW). Het werd opgericht in 2011 en was tot eind 2015 een co-productie van het Streekhistorisch Centrum Stadskanaal en HVW. Het bestuur was erg verheugd dat Museum de Oude Wolden (MOW) in Bellingwolde bereid was het blad te sponsoren. Het verschijnt drie keer per jaar (voorjaar, zomer en winter).

Redactie

De in 2016 gevormde redactie bestaande uit Jochem Abbes, Tjarko van Dijk, Hans ter Heijden (eindredacteur), Jan Huizing en Henriëtte Kuiper en Geert Volders heeft ook in 2017 weer een drietal tijdschriften verzorgd. Tjarko van Dijk vertegenwoordigde als redactielid ook MOW, dat in ieder nummer een artikel aanbood. Herman Janssen (fotografie), Sanne Meijer (column 'Sanne Meijer Onderweg') en kunstschilder Geert Schreuder (illustratie en cover) leverden voor alle drie nummers wederom belangeloos hun bijdragen.

In november 2017 heeft Jochem Abbes aangegeven dat hij vanwege een gebrek aan tijd moest afzien van zijn redactielidmaatschap. Hoewel dit geen acuut probleem opleverde voor de redactie, zal er wel een opvolger voor hem worden gezocht. Obby Veenstra (directrice MOW) heeft toegezegd dat zij vanaf 2018 zal aanschuiven namens MOW om ook mee te denken over de invulling van het tijdschrift.

Vormgeving en productie

Voor de vormgeving tekent Janty Heeres van Janty Design uit Rhederveld, terwijl de druk en distributie worden verzorgd door Wubbe Alvering uit Vlagtwedde.

Ledenwerving en uitbreiding verkooppunten

In 2016 is een zeer succesvolle ledenwervingsactie gestart. In 2017 is de werving voortgezet onder andere door tijdschrift en HVW in de media te promoten, maar ook door nog een aantal verkooppunten toe te voegen. In het najaar van 2017 kon secretaris Middelkamp-Maarsingh het 500^e lid verwelkomen. In anderhalf jaar tijd zijn bijna 150 nieuwe leden tot onze vereniging toegetreden. Het bestuur is er van overtuigd dat het vernieuwde Terra Westerwolda, het actieve beheer van de website en onze gezellige en informatieve ledenbijeenkomsten de redenen zijn deze groei.

Het zomernummer van 2017 was op enkele plaatsen in korte tijd uitverkocht, waardoor de redactie overwoog de oplage te verhogen. Omdat er geen kleine vergroting van de oplage mogelijk was, werd besloten om een oplage van 1.000 exemplaren aan te houden.

Media

Ook aan de contacten met de pers werd aandacht besteed. Zo werd elk nummer aangekondigd in de regionale media en dankzij webmaster Marten Fokkens ook op de website van de HVW en op Facebook. In *Westerwolde Loughblad* en *Westerwolde Biz* werden herhaaldelijk eerder in Terra Westerwolda verschenen artikelen geplaatst met een oproep om lid te worden van de Historische Vereniging. Ook dit heeft ons nieuwe leden opgeleverd.

Website en facebook

In het voorjaar van 2017 werd de website enkele keren getroffen door een hack. Webmaster Marten Fokkens wist dit telkens zeer snel te verhelpen. Na een aantal aanpassingen door de host, is dit in het resterende deel van 2017 niet meer voorgekomen. De snelle en accurate berichtgeving was de grote verdienste van onze webmaster. Datzelfde gold voor de facebookpagina die door 475 mensen gevolgd werd.

Andere activiteiten

Op zaterdag 11 maart was de vereniging vertegenwoordigd op de Westerwoldse Landdag van de gemeenten Vlagtwedde en Bellingwedde. Deze dag vindt jaarlijks plaats in het kader van de *Grunneger Weke* van de beide gemeenten, die vervolgens een plaats heeft in het provinciale “Meertmoand Dialektmoand”. De Westerwoldse Landdag (met o.a. een informatiemarkt, muziek, lezingen en workshops) vond in 2017 plaats in het gemeentehuis te Sellingen. De *commissie veldnamen* van de HVW was eveneens present.

Op zaterdag 27 augustus was de vereniging voor de tweede keer vertegenwoordigd op Onstwedder Gaarv'n met een informatiestand. Naast vele leuke en gezellige gesprekken, leverde het ook een aantal nieuwe leden op.

Op zaterdag 9 september was de HVW aanwezig in Vriescheloo ter gelegenheid van Open Monumentendag.

Op vrijdag 22 september was het voltallige bestuur aanwezig in Ter Apel bij de uitreiking van de Gouden Penning van Verdienste van het Gebroeders Hesse Fonds aan onze voorzitter Jochem Abbes.

In 2016 startte onze sponsor MOW met een reeks Historische Avonden. Tjarko van Dijk coördineerde deze lezingenreeks. In 2017 werd dit in samenwerking gedaan met de HVW. Op de dinsdagavonden tussen 26 september tot en met 7 november werden er lezingen verzorgd over diverse streekhistorische thema's.

Op zaterdag 14 oktober was de HVW traditiegetrouw weer vertegenwoordigd op de infomarkt ter gelegenheid van de Dag van de Groninger Geschiedenis in de Groninger Archieven. Ook nu konden een paar nieuwe leden worden ingeschreven.

Op vrijdag 24 november werd een contactavond georganiseerd in het Noord Nederlands Trein- en Trammuseum in Zuidbroek voor de Historische Verenigingen/Kringen in Oost-Groningen. Een groep van ruim twintig bestuursleden van zes clubs kwam bijeen om met elkaar te praten over de kansen, plannen en problemen van de individuele verenigingen. Er werden ideeën en ervaringen uitgewisseld, waardoor het een inspirerende avond vormde.

Op zaterdag 16 december was een aantal bestuursleden van de HVW vertegenwoordigd bij de afscheidstournee van het gemeentebestuur van Vlagtwedde. Na ruim 200 jaar kwam er een einde aan een tijdperk. Vol vertrouwen en verwachting gingen we 2018 tegemoet als Gemeente Westerwolde.